
Introducció

Contingut

El *Diccionari de fusteria* recull 1.804 denominacions catalanes acompanyades de la categoria gramatical, equivalències en castellà, francès i anglès i definicions. A més, s'indiquen també les relacions de sinonímia entre els termes i, en força casos, s'inclouen notes conceptuals o d'ús que completen la informació.

Prèviament a la redacció dels articles terminològics es va elaborar un arbre de camp molt acurat que ha garantit la precisió i exhaustivitat de les definicions. L'arbre de camp és una esquematització de l'estructura interna del treball que en delimita l'abast temàtic i permet classificar-ne els termes, i que trobareu tot seguit d'aquesta introducció. L'índex temàtic que hi ha després del cos del diccionari, que ordena les denominacions catalanes a partir de la classificació reflectida a l'arbre de camp, és també fruit d'aquest treball d'estructuració conceptual.

Un altre aspecte destacat d'aquest diccionari són les notes. Les notes informen sobre l'ús de la denominació (com a *encenall* o *lluentó*, que s'usen generalment en plural); remetent a un altre o uns altres termes per ajudar a establir el concepte mitjançant la comparació (és el cas de *cantell*, *cara* i *testa*); o, més sovint, amplien la informació que dona la definició, explicant les qualitats o els usos de les fustes (per exemple, a *castanyer* o *alzina*), el funcionament de les eines i màquines (com a *aplacadora de cantells*, *boet* o *ribot*), els conceptes que han caigut en desús i els que els han substituït (és el cas de les notes de *cisalla de guillotina*, *filaberquí* o *serrabiaixos*), o enumerant tipologies (com a *llit*, *cadira* o *armari*).

Per complementar les definicions i notes, sovint tècnicament complexes, el diccionari inclou 177 il·lustracions que identifiquen 270 termes. Per exemple, tipus d'acoblements, encaixos o empalmaments, eines, elements d'un banc de fuster, ferramenta, parts d'un armari, d'un tronc d'arbre, d'un ribot, tipus de taulers, màquines, etc. Trobareu l'índex dels termes il·lustrats al final del llibre, just abans de la bibliografia utilitzada en l'elaboració del diccionari.

Forma de consulta

Els termes apareixen, tant al cos del diccionari com als índexs, segons l'ordre seqüencial (*broca de vidia* i no *vidia*, *broca de*) i segueixen l'ordenació alfabètica discontinua, que evita interrupcions en els termes d'una sèrie i segons la qual els

espais en blanc precedeixen els signes no alfabètics (principalment apòstrofs i guionets), i els signes no alfabètics precedeixen els signes alfabètics:

Ex. *porta*
porta amb galze
porta balconera
porta d'escala i cloenda
porta de vaivé
porta giratòria
porta vidriera
portabroques

Els substantius es presenten en singular, llevat dels casos de plurals lexicalitzats (*aigües, tenalles*). Si són de doble gènere i hi ha variacions gràfiques entre l'un i l'altre, es mostra la terminació femenina a continuació de la forma masculina (*muntador -a, torner -a*). Els adjectius es presenten també en singular, amb la terminació femenina quan en tenen (*blegadis -issa*).

Les equivalències en castellà, francès i anglès, quan n'hi ha més d'una, apareixen en ordre alfabètic. Per facilitar la consulta, al final del diccionari s'inclouen uns índexs alfabètics en totes les llengües d'equivalència, que permeten accedir als articles des de les formes castellana, francesa o anglesa.

Pel que fa a la sinonímia, els termes catalans considerats sinònims absoluts es remeten l'un a l'altre amb l'indicatiu *sin*. El sinònim que per ordre alfabètic apareix en primer lloc agrupa la definició, les equivalències i la nota (per exemple, *llisquet* i *passador*). En canvi, quan un dels sinònims s'ha considerat preferent, els sinònims complementaris hi remeten amb l'abreviatura *veg*. En aquest segon cas, el sinònim principal és el que duu totes les informacions, inclosa la indicació dels sinònims complementaris (per exemple, *serjant* i *cargol d'estrènyer* o *bastiment de base* i *contramarc*).

Normalització

L'elaboració del *Diccionari de fusteria* ha comportat un important treball de fixació de neologismes. De totes les denominacions estudiades, en destaquem la trentena de casos tractats pel Consell Supervisor del TERMCAT, organisme que s'ocupa de la normalització formal de la terminologia catalana i que és format per membres designats per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i per membres del TERMCAT. Aquests neologismes els podem classificar en tres grups:

1. Denominacions originals de les fustes d'arbres exòtics d'interès comercial, que s'han normalitzat adaptades a l'ortografia catalana, d'acord amb el criteri implícit seguit pel diccionari normatiu. És el cas d'*abebai, aiús, jatoba* o *tali*.
2. Denominacions d'ús habitual entre els especialistes, que s'han normalitzat com a sinònims de denominacions recollides al diccionari normatiu. Per exemple, s'ha aprovat *teca* com a sinònim absolut de *tec*, o *cola d'impacte* com a sinònim absolut de *cola de contacte*.
3. Neologismes creats per a omplir buits terminològics en el domini de la fusteria. És el cas de *traucadora* o *testejar*.

Confiem que aquest diccionari esdevingui una eina útil, al costat de totes les altres eines que es fan servir al taller. Amb aquesta intenció fou concebut i ha estat elaborat, amb la solidesa i la dedicació que sempre demanen les bones obres de fusteria.

TERMCAT